

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

**Rzeczpospolita
Polska**

**WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE**

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

STRESZCZENIE

SPRAWOZDANIA Z WDRAŻANIA

REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO

WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

NA LATA 2014-2020

ZA ROK 2017

2017

Spis treści

WSTĘP	2
NABORY	4
WNIOSKI O DOFINANSOWANIE	5
UMOWY O DOFINANSOWANIE.....	5
WNIOSKI O PŁATNOŚĆ	6
POZIOM CERTYFIKACJI	6
ROZKŁAD PROJEKTÓW W PODZIALE NA SEKTORY GOSPODARKI	6
ROZKŁAD PROJEKTÓW W PODZIALE NA FORMĘ PRAWNĄ BENEFICJENTÓW	8
ROZKŁAD TERYTORIALNY WSPARCIA.....	8
INSTRUMENTY FINANSOWE.....	11
PODSUMOWANIE PRZEPROWADZONYCH EWALUACJI	11
PRZYKŁADY INWESTYCJI ZREALIZOWANYCH W RAMACH RPOWŚ 2014-2020	12
SZCZEGÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA MAJĄCE NA CELU PROMOWANIE RÓWNOUPRAWNIENIA PŁCI ORAZ ZAPOBIEGANIE DYSKRYMINACJI	16

WSTĘP

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020 został przyjęty przez Komisję Europejską 12 lutego 2015 r. decyzją C(2015)906, a następnie zmieniony decyzją C(2016)5288 z 11.08.2016 r.

Program stanowi odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby regionalne, uwzględniając przy tym pożądane kierunki interwencji, określone w unijnych, krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych. Celem RPOWŚ 2014-2020 jest zdynamizowanie rozwoju gospodarki województwa, w oparciu o nowe rozwiązania technologiczne i wzrost poziomu kapitału społecznego.

Polityka rozwoju regionu, realizowana w oparciu o Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020, skoncentrowana została na umacnianiu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki regionalnej oraz budowaniu potencjału regionalnych przedsiębiorstw, obejmując obszary takie jak:

- B+R,
- przedsiębiorczość,
- zasobooszczędną i niskoemisyjną gospodarkę,
- inkluzję społeczną osób wykluczonych,
- redukcję bezrobocia,
- podniesienia jakości świadczonych usług społecznych i publicznych,
- nowoczesną komunikację
- rynek pracy,
- włączenie społeczne,
- rozwój edukacji.

Na realizację Programu przeznaczono 1 364 mln EUR, z czego EFRR stanowi 980 mln EUR, natomiast EFS 383 mln EUR. Program realizowany jest w ramach 11 osi priorytetowych – 7 finansowanych z EFRR i 4 finansowanych z EFS.

Rok 2017 był bardzo istotny dla wdrażania Programu. Nastąpiło znaczne przyspieszenie tempa i stopnia realizacji RPOWŚ 2014 - 2020. W związku ze zmianami sytuacji społeczno-gospodarczej i istotnych dla realizacji polityki regionalnej uwarunkowań krajowych: wejściem w życie Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, zmienionej Umowy Partnerstwa i ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.), tzw. ustawy wdrożeniowej, rozpoczęto prace nad zmianą zapisów RPOWŚ 2014 - 2020, w tym ram wykonania. Proponowane zmiany, uzgodnione z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju przekazano do Komisji Europejskiej. Na koniec 2017 r. negocjacje zmian z KE nie zostały jeszcze zakończone.

W związku z aktualizacją ustawy wdrożeniowej, wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, różnego rodzaju zaleceń pokontrolnych oraz zmian Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego w 2017 r. trzykrotnie aktualizowano Instrukcję Wykonawczą Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Certyfikującej Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020, natomiast Opis Funkcji i Procedur dla RPOWŚ 2014 – 2020 aktualizowany był jeden raz.

W kwietniu 2017 r. Instytucja Zarządzająca przyjęła całościowy Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego i w trakcie roku aktualizowała go 6 razy. W samym 2017 r. odbyło się 7 posiedzeń Komitetu Monitorującego RPOWŚ 2014 – 2020, a od początku realizacji Programu - 17.

W roku sprawozdawczym zawarto również Aneks nr 2 do Kontaktu Terytorialnego dla Województwa Świętokrzyskiego i Aneks nr 2 do Porozumienia w sprawie powierzenia zadań Instytucji Pośredniczącej w ramach instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020.

Dla skuteczności wsparcia RPOWŚ, wzorem lat poprzednich, Obserwatorium Rozwoju Regionalnego UMWŚ opracowało 6 analiz sytuacji społeczno-gospodarczej regionu, na potrzeby EFS, w obszarach: zapotrzebowania na usługi edukacji przedszkolnej; usługi sieci EURES; obszarów zdegradowanych i wymagających rewitalizacji, zapotrzebowania rynku pracy na określone zawody i wykształcenie w ramach Obszaru Funkcjonalnego Kielc – realizacja dla ZIT; szkół podstawowych osiągających najłabsze wyniki edukacyjne w skali regionu oraz zapotrzebowania na kształcenie i miejsca pracy w tzw. „białym sektorze” oraz w obszarze „srebrnej i zielonej gospodarki” w ramach obszaru funkcjonalnego Kielce – realizacja dla ZIT.

Sprawozdanie roczne z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 - 2020 za 2017 r. zostało sporządzone zgodnie z:

- art. 50 oraz art. 111 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.
- załącznikiem V do Rozporządzenia wykonawcze Komisji (UE) 2018/277 z dnia 23 lutego 2018 r. zmieniającego rozporządzenie wykonawcze (UE) 2015/207 w odniesieniu do zmian wzorów sprawozdań z wdrażania w ramach celów „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz „Europejska współpraca terytorialna”, a także wzorów sprawozdania z postępów i rocznych sprawozdań z kontroli oraz poprawiające to rozporządzenie w odniesieniu do wzoru sprawozdania z wdrażania w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz rocznego sprawozdania z kontroli.
- Wytycznymi w zakresie sprawozdawczości na lata 2014-2020 ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego obowiązującymi od 31 marca 2017 r.
- Instrukcją do sprawozdania rocznego z wdrażania programu operacyjnego przygotowaną przez Instytucję Koordynującą Umowę Partnerstwa - Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju.

NABORY

- ✓ W 2017 r. przeprowadzono 90 naborów, w tym 78 naborów w trybie konkursowym i 12 naborów w trybie pozakonkursowym. Budżet naborów wyniósł 560,14 mln €. Najwięcej, bo 36 naborów było w Osi priorytetowej 8. **Otwarty rynek pracy**. Zakończono 94 nabory, w tym 42 w ramach EFRR i 52 w ramach.
- ✓ Od początku realizacji Programu ogłoszono 173 nabory, w tym 142 nabory konkursowe i 31 naborów pozakonkursowych. Budżet naborów wyniósł 1,16 mld €. Najwięcej, bo 54 nabory, było w Osi priorytetowej 8. **Otwarty rynek pracy**. Zakończono 156 naborów i 1 unieważniono.

Wykres 1. Nabory ogłoszone, zakończone i unieważnione od początku realizacji RPOWŚ 2014 – 2020

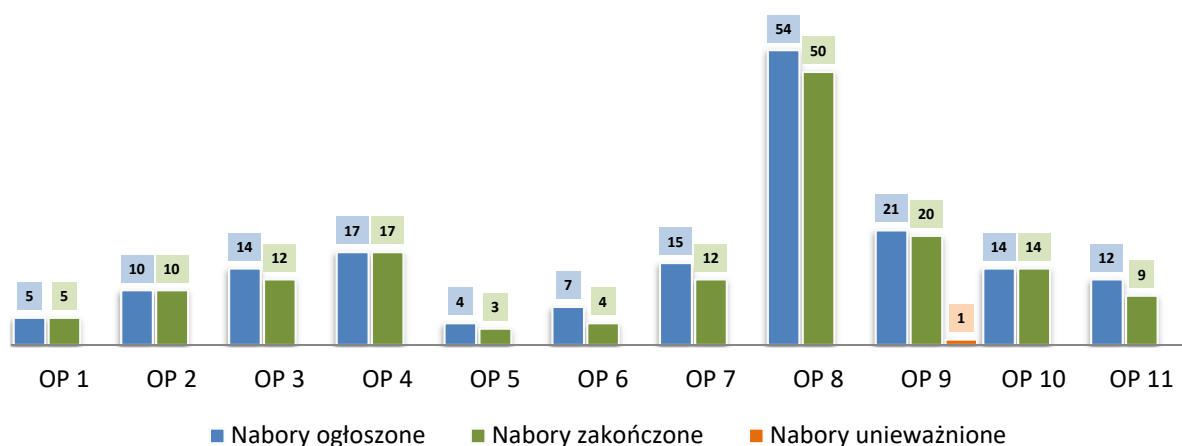

Tabela 1. Zestawienie naborów w trybie konkursowym (K) i pozakonkursowym (P) od początku realizacji RPOWŚ 2014 - 2020

OŚ PRIORYTETOWA	FUNDUSZ	NABORY			BUDŻET NABORÓW w mln EUR
		OGÓŁEM	K	P	
Oś 1 Innowacje i Nauka	EFRR	5	5	0	77,23
Oś 2 Konkurencyjna gospodarka		10	8	2	133,13
Oś 3 Efektywna i zielona energia		14	14	0	124,04
Oś 4 Dziedzictwo naturalne i kulturowe		17	17	0	190,45
Oś 5 Nowoczesna komunikacja		4	1	3	138,41
Oś 6 Rozwój miast		7	2	5	124,18
Oś 7 Sprawne usługi publiczne		15	15	0	114,20
Oś 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo	EFS	54	50	4	79,04
Oś 9 Włączenie społeczne i walka z ubóstwem		21	20	1	64,06
Oś 10 Otwarty rynek pracy		14	10	4	86,49
Oś 11 Pomoc Techniczna		12	0	12	25,22
NABORY	EFRR	72	62	10	902
	EFS	101	80	21	255
	OGÓŁEM	173	142	31	1 156

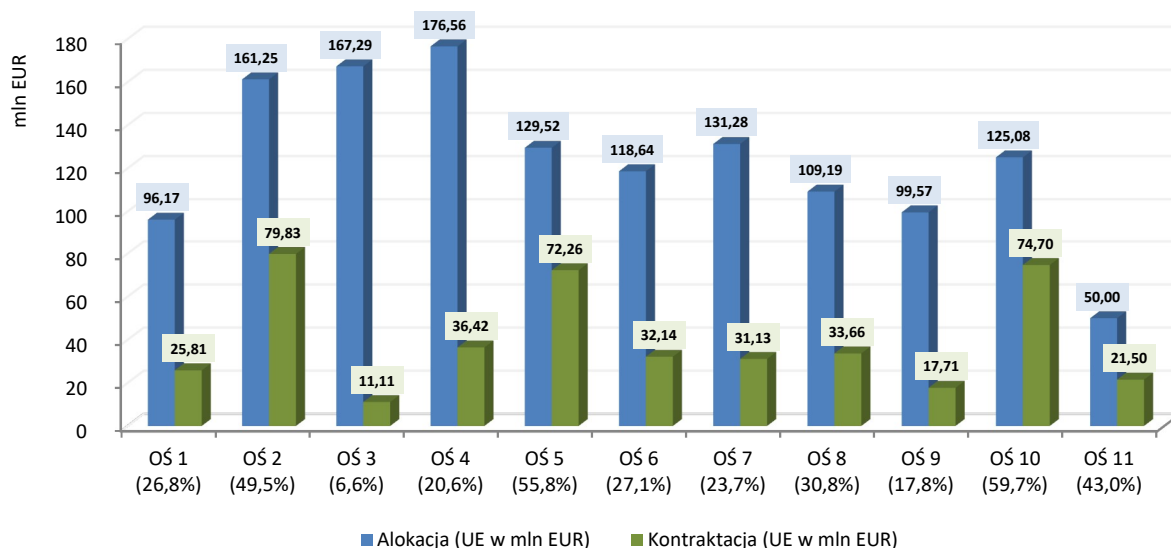
WNIOSKI O DOFINANSOWANIE

- ✓ W 2017 r. zatwierdzono 695 wniosków o dofinansowanie o wartości ogółem 523,36 mln €, tj. 381,97 mln € wkład UE.
- ✓ Narastająco - ocenę formalną przeszło 3 253 wniosków o dofinansowanie o wartości 1,26 mld € wkładu UE. Do dofinansowania przyjęto 1 047 wniosków na kwotę 468,84 mln € wkładu UE.

UMOWY O DOFINANSOWANIE

- ✓ Na koniec 2017 r. podpisanych było 929 umów o dofinansowanie (bez umów rozwiązanych), w tym 367 umów w ramach EFRR i 562 w ramach EFS. Wartość wydatków kwalifikowalnych w podpisanych umowach wynosiła 533,18 mln €, a wkład UE 436,27 mln €. Poziom kontraktacji wyniósł 31,97% alokacji RPOWŚ. Najwięcej, bo 223 umowy podpisano w ramach Osi Priorytetowej 8. Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo.
- ✓ W stosunku do 2016 r. ilość umów o dofinansowanie zwiększyła się o 612.
- ✓ Dla niektórych Działów w ramach osi priorytetowych finansowanych z EFRR (OP 2 – 7) zastosowany został dwuetapowy tryb wyboru projektów, w którym po zakończeniu I etapu lub po identyfikacji projektu podpisywane są pre-umowy (nie są widoczne w SL 2014), a w kolejnym etapie umowa właściwa.
- ✓ Na koniec 2017 r. podpisanych było 193 pre-umów na kwotę 354,12 mln €, w tym wkład UE 231,44 mln €. W związku z koniecznością przyspieszenia tempa kontraktacji i certyfikacji środków, Instytucja Zarządzająca większość pre-umów planuje przekształcić w umowy właściwe w 2018 r.

Wykres nr 2. Kontraktacja w podziale na osie priorytetowe wraz z wykorzystaniem alokacji w %.

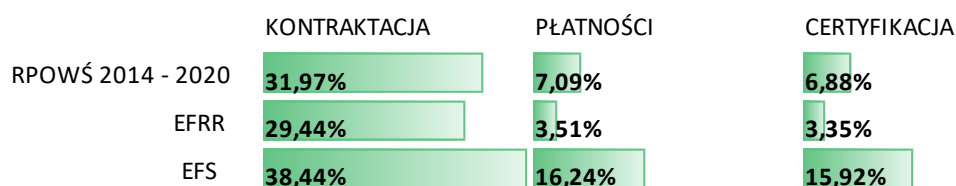
WNIOSKI O PŁATNOŚĆ

- ✓ W 2017 r. zatwierdzono 1 940 wniosków o płatność wartości ogółem 96,39 mln €, w tym wkład UE - 77,89 mln €.
- ✓ Narastająco zatwierdzono 2 537 wniosków o płatność wartości ogółem 118,87 mln €, w tym wkład UE 96,78 mln €.

POZIOM CERTYFIKACJI

- ✓ W 2017 r. w ramach RPOWŚ 2014 – 2020 certyfikowano wkład UE w wysokości 75,9 mln €, w tym środki EFRR - 32,8 mln € i EFS - 43,1 mln €. Prognozy własne certyfikacji Instytucji Zarządzającej dla 2017 r. zrealizowane zostały na poziomie 74%, a cel Rady Ministrów na poziomie 47%.
- ✓ Narastająco certyfikowano 110,5 mln € wydatków kwalifikowalnych, w tym ze środków EFRR 38,64 mln €, a w ramach EFS 71,87 mln €. Certyfikowany wkład środków UE wyniósł 93,93 mln, w tym EFRR - 32,85 mln €, EFS - 61,09 mln €.
- ✓ Cel certyfikacji wkładu UE dla 2018 r. wynoszący 188,32 mln €, wynikający z zasady n+3, zrealizowano na poziomie 49,88%.
- ✓ W 2017 r. Instytucja Certyfikująca zatwierdziła 40 deklaracji wydatków, a narastająco 61.

Tabela 2. Poziom wykorzystania alokacji w odniesieniu do umów, wniosków o płatność i certyfikacji wydatków (wkład UE)

ROZKŁAD PROJEKTÓW W PODZIALE NA SEKTORY GOSPODARKI

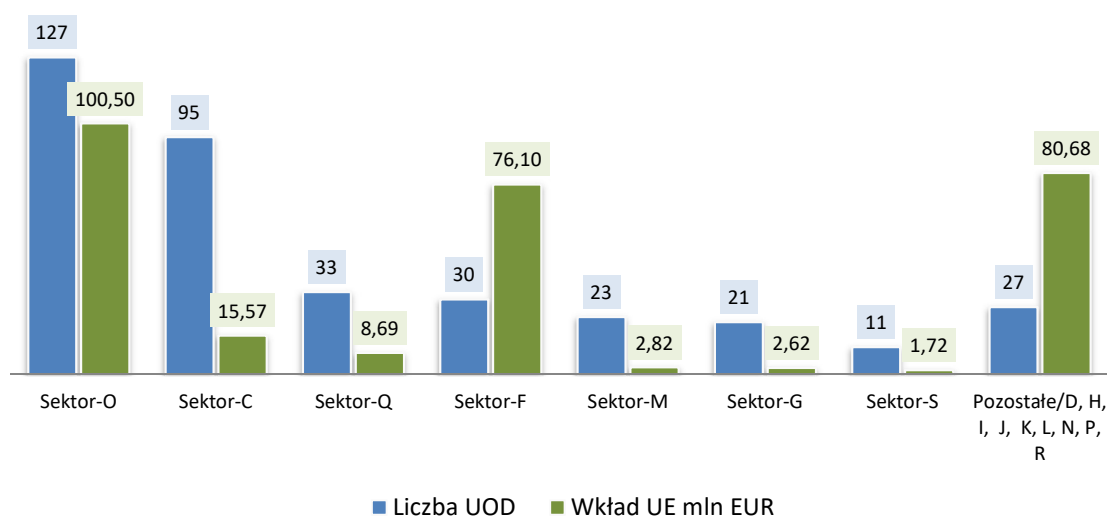
W osiach priorytetowych finansowanych z EFRR (osie 1 – 7) najczęściej umów o dofinansowanie występowało w Sektorze O - ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE - 127 umów i Sektorze C - PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE - 95 umów; Najmniej, bo tylko po 1 umowie było w Sektorze D - WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH, Sektorze H - TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA i Sektorze K - DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA.

Biorąc pod uwagę wartość wkładu UE w podpisanych umowach, najczęściej środków zakontraktowano w Sektorze O - ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE - 100,50 mln €; a następnie w Sektorze F - BUDOWNICTWO - 76,10 mln €. Najmniej w Sektorze H - TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA - 0,05 mln €. Nie występowały umowy w Sektorach L - DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI; T - GOSPODARSTWA DOMOWE ZATRUDNIAJĄCE PRACOWNIKÓW; GOSPODARSTWA DOMOWE PRODUKUJĄCE WYROBY I ŚWIADCZĄCE USŁUGI NA WŁASNE POTRZEBY; U - ORGANIZACJE I ZESPOŁY EKSTERYTORIALNE.

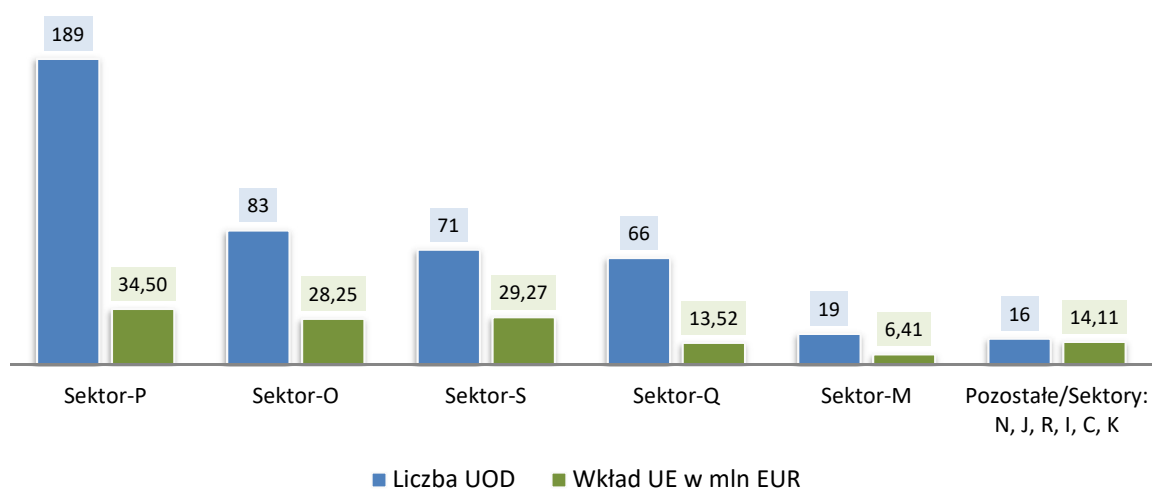
W osiach priorytetowych finansowanych z EFS (osie 8-10) najwięcej umów o dofinansowanie podpisano w Sektorze - P - EDUKACJA 189; Sektorze O - ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE - 83; Sektorze S - POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA - 71. Najmniej (po 1 umowie) w Sektorze C - PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE; Sektorze K - DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA 1.

Biorąc pod uwagę wartość wkładu UE w podpisanych umowach, najwięcej środków zakontraktowano w Sektorze P - EDUKACJA - 34,50 mln €; S - POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA - 29,27 mln €; O - ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE 28,25 mln €. Najmniej w Sektorze C - PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE - 0,19 mln €.

Wykres 3. Projekty w podziale na sektory gospodarki w ramach osi priorytetowych 1 - 7 RPOWŚ 2014 - 2020 (EFRR)

Wykres 4. Projekty w podziale na sektory gospodarki w ramach osi priorytetowych 8 - 10 RPOWŚ 2014 - 2020 (EFS)

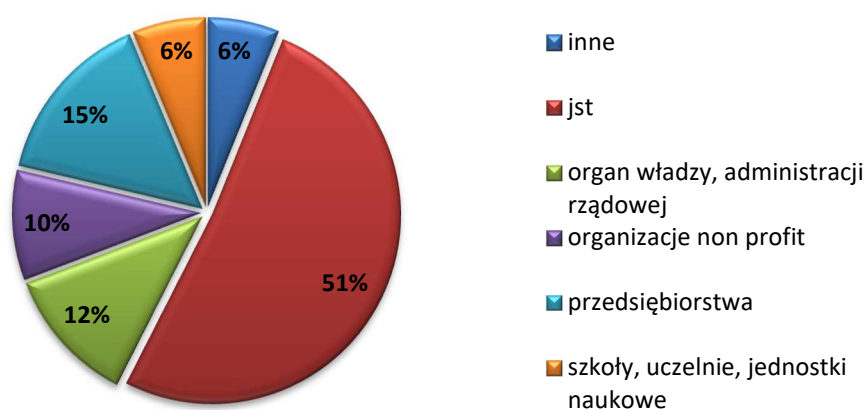

ROZKŁAD PROJEKTÓW W PODZIALE NA FORMĘ PRAWNĄ BENEFICJENTÓW

Biorąc pod uwagę wartość ogółem, w osiach priorytetowych finansowanych z EFRR (osie 1 – 7) najczęściej środków zakontraktowano dla beneficjentów będących JST-255,46 mln € /135 umów; następnie organów władzy, administracji rządowej - 58,76 mln € /1 umowa i kolejno przedsiębiorstwami - 55,301 mln € /207 umów, szkołami, uczelniami, jednostkami naukowymi - 27,62 mln € /2 umowy, NGO-5,74 mln € /13 umów i pozostałymi (inne) - 4,09 mln € /9 umów.

W osiach priorytetowych finansowanych z EFS (osie 8-10) również najczęściej środków zakontraktowano dla beneficjentów będących jst - 45,07 mln € /208 umów, następnie NGO-39,80 mln € /124 umowy, przedsiębiorstwami - 29,43 mln € /103 umowy, państwowymi jednostkami organizacyjnymi - 8,11 mln € /1 umowa i uczelniami - 3,64 mln € /8 umów.

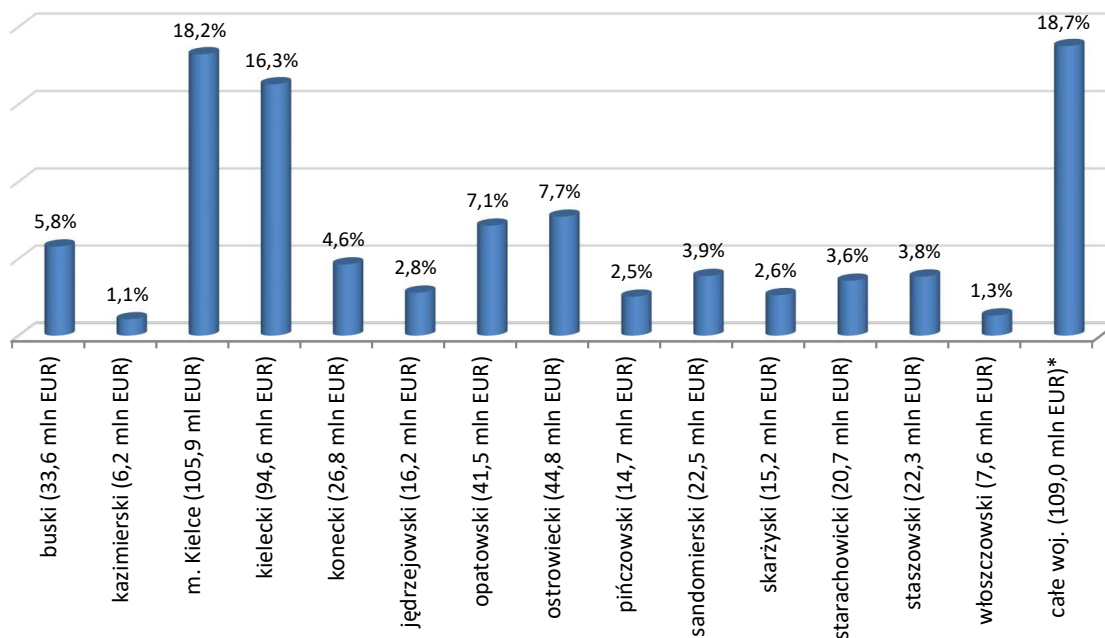
Wykres nr 5. Projekty wg formy prawnej beneficjentów.

ROZKŁAD TERYTORIALNY WSPARCIA

Wsparcie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020 udzielane jest na obszarze całego województwa. Projekty realizowane są we wszystkich 14-stu powiatach i 102 - gminach. Widoczne jest jednak zróżnicowanie rozkładu. Najwięcej umów o dofinansowanie (wartościowo) realizowano w m. Kielce - 18,2% i powiecie kieleckim - 16,3%, najmniej w pow. kazimierskim-1,1%.

Wykres nr 6. Rozkład terytorialny wsparcia w podziale na powiaty - pod względem wartości umów o dofinansowanie i wsparcia dla powiatów.

W przypadku EFRR najwięcej środków (biorąc pod uwagę wkład UE) zakontraktowano na obszary wiejskie (03 DEGURBA) - 45% - 131 mln €. Na duże obszary miejskie (01 DEGURBA) - 39% - 113,12 mln €, na małe obszary miejskie (02 DEGURBA) - 15% - 44,47 mln €.

Również w EFS (bez PT) najwięcej środków UE zakontraktowano na obszary wiejskie (03 DEGURBA) w wysokości 33,58 mln €. Na duże obszary miejskie (01 DEGURBA) zakontraktowano 13,89 mln €; na małe obszary miejskie (02 DEGURBA) - 10,35 mln € oraz 68,24 mln € na obszary bez zdefiniowanego kodu DEGURBA (z uwagi na obszar realizacji obejmujący więcej niż jedną gminę).

W RPOWŚ 2014-2020 realizowana jest koncepcja terytorializacji wsparcia, oparta na zidentyfikowanych Obszarach Strategicznej Interwencji, których wsparcie odbywa się poprzez dedykowane tym obszarom nabory.

W ramach instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne na terenie Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT KOF), dla którego przeznaczono w Programie blisko 83 mln EUR (EFS – 14,3 mln EUR i 68,6 mln EUR EFRR), do końca 2017 r. roku uruchomiono 22 nabory. Zakontraktowano łącznie 41,9 mln EUR (175 mln PLN) tj. 50,6% alokacji ZIT KOF.

W ramach EFS (PI 8iv, 8vi, 10i, 10iii, 10iv, 9iv, 8i oraz 8iii) ogłoszono 17 naborów w trybie konkursowym o budżecie blisko 15 mln EUR. W efekcie złożonych zostało 167 wniosków poprawnych formalnie oraz podpisano 31 umów na kwotę 9,8 mln EUR wkładu UE, co stanowi 68,4% alokacji środków przewidzianych na instrument ZIT EFS.

W ramach realizacji ZIT KOF ze środków EFRR (Oś 6 Rozwój miast) w ramach 5 naborów w trybie pozakonkursowym o budżecie 70,8 mln EUR podpisano 30 umów na kwotę 32 mln EUR wkładu UE (PI 4c, 4e, 6d, 7b oraz 10a), tj. 46,9% alokacji środków EFRR na instrument ZIT KOF, oraz 21 pre-umów o wartości 34 mln EUR wkładu UE.

Z łącznej alokacji przewidzianej na wszystkie OSI (w tym ZIT) w Programie tj. ponad 207 mln EUR (EFS - 78 i EFRR - 129), zakontraktowano ponad 37% alokacji OSI (odpowiednio 36,6% EFS i 37,3% EFRR) i 5,6% alokacji RPOWŚ 2014-2020, w tym:

- OSI *ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE (ZIT KOF)*: zakontraktowano 41,9 mln EUR, tj. 50,6% alokacji dla OSI,
- OSI *OBSZARY WIEJSKIE O NAJGORSZYM DOSTĘPIE DO USŁUG PUBLICZNYCH*: zakontraktowano 24,7 mln EUR, tj. 39,2% alokacji dla OSI,
- OSI *OBSZAR UZDROWISKOWY*: zakontraktowano 2,6 mln EUR, tj. 23,9% alokacji dla OSI,
- OSI *OBSZARY FUNKCJONALNE MIAST TRACĄCYCH FUNKCJE SPOŁECZNO-GOSPODARCZE*: zakontraktowano 7,4 mln EUR tj. 16,8% alokacji dla OSI.

W osi priorytetowej 3. Efektywna i zielona energia, dla OSI - *OBSZARY FUNKCJONALNE MIAST TRACĄCYCH FUNKCJE SPOŁECZNO-GOSPODARCZE* przewidziano wsparcie w wysokości 18,2 mln EUR. Do końca 2017 w ramach OSI zakończono 4 nabory, o łącznym budżecie ponad 17,2 mln EUR. Podpisano 5 pre-umów na kwotę 5,8 mln EUR. Nie podpisano jeszcze umów o dofinansowanie.

W osi priorytetowej 4. Dziedzictwo naturalne i kulturowe, dla OSI - *GÓRY ŚWIĘTOKRZYSKIE* oraz *OBSZAR UZDROWISKOWY* dedykowano 12 mln EUR środków w ramach OP 4. Zrealizowano 6 dedykowanych naborów dla PI 6c i 6d (po 3 dla każdego obszaru). Podpisano umowy na kwotę 2,6 mln EUR (11 mln PLN) wkładu UE, tj. 21,7% alokacji dla OSI.

W osi priorytetowej 6. Rozwój miast, spośród 6 działań tej osi, 5 dedykowanych jest OSI - *ZIT KOF* obejmujący obszar Miasta Kielce oraz 11 gmin (projekty wybierane w trybie pozakonkursowym), o łącznej alokacji 68,6 mln EUR. W ramach *ZIT KOF* zakontraktowano blisko 50% alokacji tj. 32,2 mln EUR (134,36 mln PLN) wkładu UE. Zawarto także 21 pre-umów o wartości 34 mln EUR (142 mln PLN).

W osi priorytetowej 7. Sprawne usługi publiczne dla OSI zaprogramowano wsparcie w wysokości 30 mln EUR. W ramach 5 dedykowanych naborów - dla OSI *OBSZARY WIEJSKIE O NAJGORSZYM DOSTĘPIE DO USŁUG PUBLICZNYCH* (PI 9a – 2 nabory oraz PI 10a – 1 nabór) oraz OSI *OBSZARY MIAST TRACĄCYCH FUNKCJE SPOŁECZNO-GOSPODARCZE* (10a – 1 nabór) oraz OSI *OBSZAR UZDROWISKOWY* (9a – 1 nabór) do końca 2017 r. zakontraktowano 13,2 mln EUR tj. 44,1% alokacji dedykowanej OSI.

W osi priorytetowej 8. Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo w ramach alokacji dedykowanej OSI (w ramach PI 8iv, 8vi, 10i, 10iii, 10iv) w wysokości 29 mln EUR podpisano 28 umów o wartości dofinansowania 4,5 mln EUR, tj. 15,5%.

W osi priorytetowej 9. Włączenie społeczne i walka z ubóstwem w ramach alokacji dedykowanej OSI (w ramach PI 9i, 9iv) w wysokości 23,1 mln EUR podpisano 12 umów o wartości dofinansowania 2,9 mln EUR, tj. 12,6%.

W osi priorytetowej 10. Otwarty rynek pracy w ramach alokacji dedykowanej OSI (w ramach PI 8i, 8iii, 8v) w wysokości 26,2 mln EUR podpisano 26 umów o wartości dofinansowania 21,3 mln EUR, tj. 81,3%.

INSTRUMENTY FINANSOWE

Instrumenty finansowe w RPOWŚ 2014 – 2020 realizowane są ze środków EFRR i EFS. Z EFRR (PI3c) na ich realizację przeznaczono 50 mln, a z EFS (PI8iii) - 8,12 mln €.

W 2017 r. podpisano 2 umowy z BGK pełniącym rolę Menadżera Funduszy Funduszy (MFF) (odrębnie dla EFS i EFRR). W 2017 r. BGK rozpoczął procedurę wyboru pośredników finansowych. Nie rozpoczęto udzielania pożyczek/poręczeń.

PODSUMOWANIE PRZEPROWADZONYCH EWALUACJI

W Planie ewaluacji RPOWŚ na 2017 r. zaplanowano badanie ewaluacyjne pn.: „Ewaluacja Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020 w kontekście wpływu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 na realizację jej celów”. Badanie zostało zrealizowane zgodnie z Planem. Przeprowadzili go eksperci Wrocławskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. z siedzibą we Wrocławiu.

Głównym celem badania była ocena Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego (SRWŚ) do roku 2020 w kontekście oddziaływania projektów realizowanych w RPOWŚ 2014-2020 na jej cele.

Realizację badania podzielono na 3 etapy. W pierwszym określono ogólny postęp realizacji celów SRWŚ. Następnie przeprowadzono analizę wpływu RPOWŚ na SRWŚ w ujęciu odgórnym („top-down”). Trzeci etap polegał na analizie wpływu Programu na Strategię w ujęciu oddolnym („bottom-up”).

W wyniku oceny stwierdzono, że:

- Najbardziej zauważalny postęp w realizacji SRWŚ odnotowano w celach strategicznych pierwszym „Koncentracja na poprawie infrastruktury regionalnej” i szóstym „Koncentracja na ekologicznych aspektach rozwoju”. Głównymi źródłami postępu okazały się być: dynamiczny rozwój infrastruktury drogowej i rozwojem infrastruktury komunalnej i OZE.
- RPOWŚ wywiera bezpośredni wpływ na realizację wszystkich celów Strategii. Natomiast pośrednie oddziaływania RPOWŚ na cele lokalnej Strategii składają się na bardzo skomplikowany układ powiązań procesowych
- długofalowo najefektywniejszą strukturą inwestycji, pod względem wpływu na wolumen produkcji per capita odznacza się scenariusz z dominującymi nakładami na infrastrukturę podstawową. Charakteryzuje się on tym, że zdecydowana większość inwestycji dotyczy rozbudowy i modernizacji infrastruktury transportowej, która jest niezbędna do rozwoju gospodarczego województwa (m.in. poprzez wzrost dostępności zewnętrznej i wewnętrznej regionu, wzrost jego atrakcyjności oraz obniżenie kosztów transakcyjnych). Ciągłe deficyty w zakresie IP powodują, że kolejne inwestycje generują relatywnie wysokie i długotrwałe efekty gospodarcze, które stanowią o powodzeniu polityki rozwoju regionalnego.

Wykonawca jednocześnie sformułował 12 wniosków i rekomendacji o charakterze szczegółowym, które mają posłużyć w usprawnieniu realizacji programu. Rekomendacje te dotyczyły między innymi poniższych kwestii:

- dążenie do uwzględnienia potrzeb regionu w zakresie infrastruktury transportowej w przyszłej perspektywie UE.
- bezpośrednie i pośrednie wnioskowanie do DG REGIO o uelastycznienie i przyśpieszenie procedury renegeacji Programu.

- przesunięcie części środków z Działań 1.2/PI1b oraz 1.3/PI1b do Działania 2.5/PI3c i postawienie w większym stopniu na innowacyjność imitacyjną.
- relokacja środków z Działania 10.3/PI8i *Mobilność zawodowa geograficzna w ramach sieci Eures wspierana przez publiczne służby zatrudnienia, WK OHP oraz podmioty akredytowane przez MPIPS* na Działania 10.2/PI8i oraz 10.4/PI8i.
- wprowadzenie regularnego monitoringu skali i charakteru wsparcia w ramach RPOWŚ 2014-2020 w podziale na 6 Obszarów Strategicznej Interwencji województwa świętokrzyskiego.

Dla RPOWŚ prowadzona jest strona internetowa z oddzielną zakładką dedykowaną ewaluacji RPOWŚ. Na stronie publikowane są opracowania, wyniki analiz oraz badań ewaluacyjnych dotyczących RPOWŚ.

IZ RPOWŚ na bieżąco informuje przedstawicieli KM o wynikach realizowanych badań ewaluacyjnych i sformułowanych rekomendacjach.

PRZYKŁADY INWESTYCJI ZREALIZOWANYCH W RAMACH RPOWŚ 2014-2020

Interwencja realizowana w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, stanowi istotny wkład w rozwój regionu, który determinowany jest z jednej przez specyficzne potrzeby rozwojowe regionu, z drugiej obszary o szczególnych potencjałach wzrostu.

W ramach EFS główny nacisk położono na inwestycje w kapitał ludzki, system kształcenia i szkolenia, promowanie włączenia społecznego oraz wsparcie mieszkańców w procesie przejścia od bezrobocia do zatrudnienia. Realizowane w ramach CT 10 działania przyczyniają się do wyrównywania nierówności w dostępie do usług edukacyjnych, rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej, dopasowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, a także zwiększanie świadomości mieszkańców w zakresie podnoszenia własnych kwalifikacji. Działania w ramach CT 9 (EFS oraz EFRR) przyczyniają się do zwiększania aktywności społecznej i zawodowej osób narażonych na wykluczenie, poprzez kompleksowe wsparcie edukacyjne, społeczne i zawodowe, oraz rozwój niezbędnej infrastruktury usług społecznych. Występujące w regionie niekorzystne trendy demograficzne wymagają szczególnego podejścia do problemów osób starszych i w podeszłym wieku, które narażone są na większe ryzyko wykluczenia. Priorytetowo traktowane są zatem działania na rzecz deinstytucjonalizacji usług oraz rozwój rodzinnych i środowiskowych form wsparcia zgodnie z rzeczywistymi potrzebami mieszkańców regionu. Cel tematyczny 8 skupia się na działaniach mających na celu przeciwdziałanie bierności zawodowej, ułatwianie godzenia życia zawodowego z życiem osobistym, ułatwianie powrotu na rynek pracy, a także wspieranie adaptacyjności przedsiębiorstw sektora MŚP i ich pracowników. Uzupełniająco w ramach osi realizowane są działania skierowane do osób odchodzących z rolnictwa. Pożądaną interwencją mającą wpływ na rozwój województwa świętokrzyskiego są także inwestycje w infrastrukturę transportową, w tym modernizacja i rozbudowa sieci drogowej.

Poniżej zaprezentowano przykłady projektów realizowanych w kluczowych dla regionu obszarach.

EDUKACJA PRZEDSZKOLNA

Najwięcej projektów jest realizowanych w ramach Działania 8.3 (PI 10i). Dowodzą one dużego zapotrzebowania na tworzenie i dofinansowanie przedszkoli oraz poprawy poziomu nauczania. Ma to istotne znaczenie dla rozwoju województwa świętokrzyskiego, przekłada się na wzrost poziomu

upowszechnienia edukacji przedszkolnej, co w dłuższej perspektywie przynosi korzyści w budowaniu kapitału społecznego regionu.

Jednym z wybranych projektów jest projekt pt. **„Mniowskie Skrzaty”** realizowany od 01 października 2016 r. do 30 września 2017 r.

W ramach projektu na terenie Gminy Mniów utworzono 3 nowe oddziały przedszkolne. Jeden w Cierkach dla 15 dzieci, drugi w Grzymałkowie dla 25 dzieci, trzeci w Mniowie z filią w Rogowicach dla 15 dzieci. Dopuszono bazę dydaktyczną OWP o meble, pomoce dydaktyczne, zorganizowano plac zabaw; dokonano zakupu wyposażenia do kuchni i łazienek. Dostosowano ofertę edukacyjną do rzeczywistych potrzeb dzieci i ich opiekunów. Wsparciem objętych zostało 76 dzieci z pierwotnie zaplanowanych 55 nowych miejsc wychowania przedszkolnego. Zgodnie z założeniami projektu zostały podjęte działania zmierzające do wyrównywania szans edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym zarówno w zakresie podstawy programowej jak i zajęć dodatkowych takich jak plastyka, rytmika, gimnastyka korekcyjna oraz zajęcia z psychologiem i logopedą. Podczas prowadzenia zajęć używany był język wrażliwy na płęć. W ramach biura projektu wdrożona została forma "zielonego biura". Projekt jest odpowiedzią na zapotrzebowanie, jakie zgłaszają rodzice dzieci w wieku przedszkolnym oraz nauczyciele z terenu Gminy Mniów.

Linki:

https://www.mniow.pl/new/index.php?option=com_content&view=article&id=1044:gmina-mniow-realizuje-projekt-pn-q-mniowskie-skrzatyq-wspofinansowany-zenrodkow-regionalnego-programu-operacyjnego-województwa-witokrzyskiego-na-lata-2014-2020&catid=46: nasze-projekty&Itemid=91

https://www.mniow.pl/new/index.php?option=com_content&view=section&layout=blog&id=20&Itemid=90

<http://www.spcierchy.szkolnastrona.pl/art,139,podsumowanie-projektu-mniowskie-skrzaty>

<https://ckinfo.pl/umowa-dofinansowanie-utworzenia-miejsc-przedszkolnych-gminie-mniow-podpisana/>

Kolejnym ciekawym projektem jest projekt **„Dzieciaki.pl – super Przedszkole dla super Dzieciaków!”**.

W ramach projektu w Kielcach utworzono jedno nowe niepubliczne przedszkole, w związku z tym powstało 60 nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w tym dla dzieci z niepełnosprawnością. Na powierzchni ponad 500 m² powstało supernowoczesne, przyjazne dzieciom i rodzicom miejsce, gdzie każdy mały człowiek odnajdzie to wszystko czego potrzebuje do prawidłowego, pełnego harmonii, szczęścia i zdrowia, rozwoju. Budynek przedszkolny jest dostępny architektonicznie dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi. W budynku są 3 sale rekreacyjno-dydaktyczne oraz sala wielofunkcyjna. Dodatkowym atutem jest zewnętrzny, ogrodzony, nowoczesny 200 metrowy wyposażony plac zabaw. W budynku jest także kuchnia. Dodatkowymi zajęciami zwiększającymi szanse edukacyjne objęto 62 dzieci. Bieżąca działalność przedszkola to prowadzenie zajęć w sposób niestereotypowy, niedyskryminujący i promujący integrację w grupie z osobami niepełnosprawnymi bądź z deficytami. Realizowane są zajęcia:

- specjalistyczne - logopedia,
- stymulujące rozwój psychoruchowy - zajęcia taneczne, zumba kids, piłka nożna, sztuki walki,
- rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne - zajęcia teatralne, muzyczne, wycieczki poznawcze.

W II kw 2018 r. planowane jest zakończenie prac związanych z zakupem i montażem nawierzchni i zewnętrznego placu zabaw.

Linki do strony projektu: <http://www.dzieciaki.pl>

SZKOLNICTWO ZAWODOWE

W ramach CT 10/PI 10iv ze środków EFS wdrażany jest projekt w zakresie szkolnictwa zawodowego „**Nowoczesna szkoła zawodowa – Nowoczesny Region**”. Projekt realizowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego w partnerstwie z 4 podmiotami: Świętokrzyskim Związkiem Pracodawców Prywatnych Lewiatan - LEWIATAN, Świętokrzyskim Centrum Innowacji i Transferu Technologii Sp. z o.o., Centrum Kształcenia Praktycznego w Kielcach, Świętokrzyskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli. Celem głównym projektu jest wzrost jakości kształcenia zawodowego w zakresie wpisującym się w rozwój inteligentnych specjalizacji regionu świętokrzyskiego i dostosowanie metod nauczania do wymagań rynku pracy w 28 szkołach zawodowych poprzez podniesienie kwalifikacji nauczycieli/nauczycielek i uczniów/uczennic szkół zawodowych oraz wypracowanie modelu współpracy i opracowanie zasad funkcjonowania CKZiU. Okres realizacji projektu 01.01.2016 r. – 30.09.2018 r.

W ramach projektu do końca 2017 roku:

- ✓ zorganizowano płatne staże i praktyki dla 308 uczniów/uczennic szkół zawodowych w 78 przedsiębiorstwach województwa świętokrzyskiego, które prowadzą działalność wpisującą się w rozwój regionalnych inteligentnych specjalizacji (miesięczne – po 150 godz./rok szkolny, w roku szkolnym 2016/2017 i 2017/2018);
- ✓ zorganizowano zajęcia w formie kształcenia dualnego przy udziale przedsiębiorców dla 547 uczniów/uczennic szkół zawodowych;
- ✓ 28 szkół uczestniczących w projekcie otrzymało klasopracownie językowe/laboratoria fonetyczne; a w 2018 r. do szkół trafią **roboty edukacyjne** do nauki programowania.
- ✓ zorganizowano 4 wyjazdy dla uczniów/uczennic i opiekunów na targi branżowe krajowe i zagraniczne;
- ✓ zorganizowano dodatkowe zajęcia podnoszące kompetencje kluczowe i zawodowe dla 582 uczniów/uczennic, w tym: kursy języka obcego w zakresie tematyki zawodowej realizowane dla 571 uczniów/uczennic w 28 szkołach po 30 h, warsztaty postaw przedsiębiorczych i kreatywności dla 290 uczniów w 21 szkołach po 32 h, warsztaty dot. nowoczesnych rozwiązań w branżach zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami regionu dla 571 uczniów w 28 szkołach po 24 h, warsztaty kompetencji matematycznych dla 317 uczniów oraz warsztaty kompetencji informatycznych i naukowo-technicznych w 28 szkołach po 15 h.

Zakres projektu jest zbieżny z zakresem tematycznym inicjatywy Catching-up Regions, w ramach której wypracowywany jest m.in. model kształcenia praktycznego w szkołach zawodowych woj. świętokrzyskiego.

Linki do strony projektu:

<http://nowoczesnaszkola.spinno.pl/>

ROZWÓJ KWALIFIKACJI PRACOWNIKÓW

Kolejnymi projektami wartymi uwagi są 2 projekty realizowane w ramach osi priorytetowej 10. Otwarty rynek pracy w ramach PI 8v polegające na realizacji wsparcia do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw z terenu województwa świętokrzyskiego w formule popytowej z wykorzystaniem Bazy Usług Rozwojowych opracowanej i zarządzanej przez PARP. Realizacja projektów rozpoczęła się

w okresie sprawozdawczym. Jeden z projektów realizowany jest na obszarze całego województwa, a drugi na obszarze OSI – Miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze (Starachowice, Ostrowiec Świętokrzyski, Skarżysko-Kamienna). Wsparcie realizowane jest za pośrednictwem 2 Operatorów: Staropolską Izbę Przemysłowo-Handlową i Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii Sp. z o.o. W ramach projektów realizowane jest wsparcie procesów adaptacyjnych MŚP. Proponowany system ma za celu ułatwienie inwestowania w kwalifikacje i kompetencje pracowników poprzez możliwość samodzielnego podejmowania przez firmę decyzji o zamawianiu sprofilowanych usług odpowiadających jej potrzebom.

W projekcie realizowanym przez Staropolską Izbę Przemysłowo-Handlową od 01.04.2017 r. **„Operator usług rozwojowych dla MŚP z obszarów funkcjonalnych miast: Ostrowiec Świętokrzyski, Starachowice, Skarżysko-Kamienna dostępnych w Bazie Usług Rozwojowych BUR”** na 31.12.2017 r. z 250 mikro małych i średnich przedsiębiorstw planowanych do objęcia usługami rozwojowymi, wsparciem objęto 62 MSP, czyli 25% wartości docelowej.

Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie - osiągnęła wartość 130 osób (7% wartości docelowej wskaźnika, wynoszącej 2 000).

Ze względu na popytowy charakter oferowanego wsparcia, dynamika realizacji projektu wymaga elastycznej formy zarządzania zadaniami, tak aby możliwe było osiągnięcie zaplanowanych wskaźników zarówno w ujęciu ilościowym jak i wartości udzielonego wsparcia. Pomiar realizacji założonego celu odbywa się w ujęciu kwartalnym w oparciu o analizę postępu rzeczowego i finansowego, co umożliwia skuteczne podejmowanie działań usprawniających funkcjonowanie systemu.

Linki do stron projektów:

<http://it.kielce.pl/biznes-adapter.html>

<http://www.siph.com.pl/pl/OSiph/Projekty/Strony/168>

INWESTYCJE INFRASTRUKTURALNE

W ramach CT 9 ze środków EFRR Gmina Szydłów zrealizowała projekt polegający na zmianie sposobu użytkowania budynku dawnej szkoły w celu stworzenia mieszkań socjalnych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Projekt realizowany był w ramach Działania 7.3 Infrastruktura zdrowotna i społeczna. Celem projektu była: poprawa dostępności usług społecznych dla mieszkańców Gminy Szydłów poprzez adaptacje budynku na mieszkania socjalne oraz aktywizację społeczno-zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W wyniku projektu powstało sześć lokali socjalnych z pomieszczeniami przynależnymi (piwnice-komórki) oraz dwa pomieszczenia świetlicowe z węzłem sanitarnym. Realizacja projektu została zakończona w 2017 r.

Link do strony projektu:

<http://www.szydlow.pl/przebudowa-budynku-szkoly-w-gackach-zakonczona>

W 2017 r. zakończona została również realizacja projektu **Rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 762 na odcinku od granicy Gm. Chęciny tj. km 25+198 do obiektu mostowego na rzece Łososina (Wierna Rzeka) w miejscowości Bocheniec tj. km27+138 długości ok. 2km.** W ramach projektu oprócz rozbudowy drogi, wybudowano m.in. ciągi piesze, zatoki autobusowe z peronami autobusowymi i chodniki.

Link do strony projektu:

SZCZEGÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIA MAJĄCE NA CELU PROMOWANIE RÓWNOUPRAWNIENIA PŁCI ORAZ ZAPOBIEGANIE DYSKRYMINACJI

Wszystkie projekty realizowane w RPOWŚ muszą być zgodne z politykami horyzontalnymi, w tym równouprawieniem płci i niedyskryminacją osób z niepełnosprawnościami. Powyższe zapewniają m.in. kryteria wyboru projektów.

W projektach współfinansowanych z EFS obligatoryjnie stosowane są 2 kryteria horyzontalne: odrębne dla zapewnienia równości płci i dotyczące dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Weryfikacja prowadzona jest za pomocą, tzw. standardu minimum. Realizacja polityk horyzontalnych odbywa się również przez odpowiednio sformułowane kryteria szczegółowe dla poszczególnych Działań/Poddziałań, np. premiowanie uczestnictwa osób z niepełnosprawnych, czy kryteria dostępu w przypadku PI 9i oraz 9iv.

W projektach EFRR stosowane jest kryterium formalne. Dodatkowo dla nowych lub znacząco ulepszonych inwestycji stosowany jest wymóg sporządzenia dokumentacji technicznej w oparciu o koncepcję uniwersalnego projektowania na podstawie „Standardu dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnościami uwzględniającego koncepcję uniwersalnego projektowania” opracowanego przez MliR.

Beneficjenci we wnioskach o płatność wskazują, iż regulaminy rekrutacji gwarantują udział w równym stopniu wszystkim uczestnikom bez względu na płeć, status materialny rodziny, niepełnosprawność. Zakres tematyczny form wsparcia nie zawiera elementów dyskryminujących, ośmieszających bądź utrwalających stereotypy ze względu na niepełnosprawność lub inne przesłanki wskazane w art. 7 rozporządzenia ogólnego. Podczas realizacji projektów uczestnicy nie mogą być narażeni na jakiegokolwiek sytuacje dyskryminujące.

W osi priorytetowej 8 z powodu braku spełnienia zasady równości szans kobiet i mężczyzn na ocenie merytorycznej odrzucono 5,85% wniosków o dofinansowanie, za brak spełnienia zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami 0,84% wniosków o dofinansowanie. W osi priorytetowej 9 zasady równości szans kobiet i mężczyzn nie spełniło 5,76% ogółu wniosków o dofinansowanie, a zasady równości szans i niedyskryminacji w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami 0,7%.

W osi priorytetowej 10 od początku realizacji programu z wniosków o dofinansowanie przekazanych do oceny merytorycznej (710 proj. konkursowych i 43 pozakonkursowych), z powodu braku spełnienia standardu minimum i niedyskryminacji odrzucono tylko 1 WND. Biorąc pod uwagę jedynie wnioski o dofinansowanie, w których oceniane były standard minimum i niedyskryminacja wnioski niespełniające tych kryteriów wyniosły: 0,17% (1 na 583). Świadczy to o świadomości znaczenia przedmiotowego zagadnienia wśród Wnioskodawców i uwzględniania problematyki równości szans i niedyskryminacji już na etapie opracowywania projektów.

W zakresie EFS nie było projektów, w których Beneficjent zadeklarował brak zastosowania zasady dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Tym samym 100% spośród realizowanych projektów realizuje zasadę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Podczas kontroli w 2017 r. nie stwierdzono barier/problemów powstałych w zakresie realizacji ww. zasad.

Narastająco do 31.12.2017 r. uczestnicy z niepełnosprawnościami w osiach priorytetowych 8-10 stanowili blisko 8,5% ogółu uczestników.

Jednym z przykładów projektu, w którym ponad połowę uczestników stanowią osoby z niepełnosprawnościami jest proj. „Aktywizacja? Podejmuję wyzwanie!” realizowany przez FUNDACJĘ CHALLENGE EUROPE. Beneficjent, aby sprostać szczególnym wymagom zapewnił przystosowany lokal w, którym odbywają się szkolenia z podjazdem dla wózków inwalidzkich, windą wyposażoną w przyciski brajlowskie, oraz toaletami przystosowanymi dla osób z niepełnosprawnościami.